

סימן מד: היתר אישה שזינתה על פי הוראת "רב" לבעלה

ח' בתשרי תשע"ו

לכבוד הרב מנחם בורשטיין שליט"א ראש מכון פוע"ה,

שלום וברכה.

ביקשת ממני לברר כיצד לדאוג שאותן נשים תמימות שנוצלו על ידי אדם מסוים שראו בו את רבן, לא ייאסרו על בעליהן. אמנם אצל חלקן לא הגיעה המעשה לגדר של ביאה האוסרת אישה שזינתה על בעלה, אולם אצל אחת מהנשים אכן נעשה מעשה כזה, ואם המעשה נעשה ברצון, לכאורה אותה אישה אסורה על בעלה (במקרה שבו היא אשת ישראל. אם היא אשת כוהן, אפילו נעשה המעשה באונס גמור, נאסרה האישה לבעלה, ולכן אם מדובר באשת כוהן, והבעל מתעקש להאמין שכך אכן נעשה, אינני יודע עצה).

ואלו דבריי:

שו"ת מהרי"ק (שורש קסז) כתב שאישה שזינתה כי חשבה שאין בכך איסור, נאסרת על בעלה. אמנם היא שוגגת בעבירה כלפי שמיים, אך כלפי בעלה היא מזידה, ובאיסור סוטה נאמר: "למעול מעל באישה", ולא דווקא ומעלה מעל ב-ה'. כלומר מה שקובע באיסור אישה לבעלה, הוא העובדה שכלפי בעלה היא הייתה מזידה. דין זה נפסק להלכה ברמ"א (אבן העזר סימן קעח סעיף ג).

אמנם כאן נראה שיש מקום להחשיבה כאנוסה ולהתירה לבעלה אפילו לשיטת המהרי"ק. נראה לעניות דעתי להוכיח כן משני מקומות:

א. הפתחי תשובה (שם ס"ק ח) הביא בשם הבית מאיר, שאישה שזינתה מחמת פחד מיתה, אף כשעשתה מעשה בידיים, ודינה שתיהרג ואל תעבור, אינה נאסרת לבעלה, כיוון שאינה יודעת שזה אסור, וגם אינה מתכוונת למעול מעל בבעלה (שהרי עשתה זאת מחמת פחד). גם בנידון דידן יש לומר שהיות ואותו "רב" אמר לאישה שללא ביצוע מעשה זה לא תוכל להתרפא, ואותה אישה גם לא ידעה שהיא עוברת על איסור (שהרי מי שנחשב ל"רב חשוב" עשה מעשים אלו ואמר לה שהם לטובתה), ממילא אין כאן לא מעל ב-ה' ולא מעל באישה. ב. שו"ת בנין ציון (סימן קנד) דן באישה שאמר לה אדם אחד שהוא אליהו הנביא ונשלח משמייים לשכב עימה להוליד ממנה את המשיח, והאמינה לדבריו. מסקנתו היא שדברי המהרי"ק שאסר אישה שזינתה ללא כוונת עבירה לבעלה, אמורים רק כאשר זינתה להנאתה, אבל לא ידעה שיש בכך איסור, אבל כשזינתה לשם מצווה (לפי הבנתה), אינה נאסרת. על כך לכאורה קשה, שכן אסתר נאסרה על מרדכי כשבאה לאחשורוש להצלת עם ישראל. הבנין ציון תירץ שאצל אסתר המלכה המצווה לא הייתה עצם הזנות, אלא ההצלה, אבל כשהאישה חושבת שבעצם הזנות יש מצווה, אינה נאסרת. גם כאן, אותו "רב" הטעה את

האישה לחשוב שיש צורך בזנות, ויש בכך סוג של מצווה, והיא לא עשתה זאת להנאתה, וממילא היא נחשבת לאנוסה שמותרת לבעלה ישראל.

אמנם הבנתי שיש חשש שאותה אישה תעיד במשפטו של אותו "רב" כנגדו, ובחקירה הנגדית עורך הדין יגרום לה לומר שעשתה זאת מרצונה ונהנתה מכך וכו', ואז אפילו אם לאחר מכן תאמר שלא התכוונה, היא כבר עלולה להיאסר על בעלה.

בעניין זה יש לומר כפי שכבר כתבו השולחן ערוך והרמ"א (שם סעיף ט), שהיות ולא היו עדים בדבר, ממילא אין הבעל צריך להאמין לכך שהיה ברצון. וראה עוד ברמ"א (שם), שיש אומרים שאסור לבעל להאמין, בפרט אם האישה חוזרת בה ונותנת אמתלא לדבריה מדוע אמרה כן בהתחלה. והנה, כאן אין אמתלא גדולה מזו, שהרי האישה טענה במשך כל הזמן שהיא בגדר אנוסה, ועל בסיס זה הוגש כתב אישום (שהרי אם הדבר היה בהסכמה, למרות העבירה החמורה שיש בזה כמובן, אין מקום להגיש כתב אישום), ורק בחקירה הנגדית יש לחוש שתתבלבל ותאמר שהיה בהסכמה, ולאחר מכן תגיד שלא התכוונה והתבלבלה, הרי זו אמתלא מובהקת, וממילא חל על הבעל איסור להאמין (ואף על פי שהרמ"א הביא שם דעה נוספת שהבעל יכול להאמין, יש לומר שבאמתלא גדולה כעין זו, כולי עלמא יודו שאסור לבעל להאמין, וכך אפשר לדייק משו"ת מהרי"ק (סימן קי), שהוא המקור לדעה שמותר לבעל גם בזמן הזה להאמין לאישה שאמרה שזינתה, עיין שם היטב).

סוף דבר, אותה אישה מותרת לבעלה ללא חשש ופקפוק.

ואכן, לאחר שנכתבה חוות הדעת ההלכתית, חזרו בני הזוג לחיות כבעל ואישה.

